

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Juni 2024
Institution	Svendborg Erhvervsskole og Gymnasier
Uddannelse	HTX
Fag og niveau	Idéhistorie niveau B
Lærer(e)	John Moss
Hold	HX21-24KomSam

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Overbliksskabende gennemgang af historisk udvikling fra oldtid til nutid
Titel 2	Oldtiden og antikken (Grækenland og Romerriget)
Titel 3	Middelalder, renæssance og den naturvidenskabelige gennembrudsperiode
Titel 4	Holocausten og andre folkedrab
Titel 5	Den industrielle revolution/Den industrielle udvikling
Titel 6	Det moderne samfund - Globalisering og kildekritik
Titel 7	Metode, teori, kildekritik og anvendelse, SO
Titel 8	Afsluttende eksamensopgave.
Titel 9	Bæredygtighed og The True Cost

Titel 1	Overbliksskabende gennemgang af teknologihistoriens udvikling fra oldtid til nutid
Indhold	<p>Kernestof: Bender, Johan Andreas, <i>Opfindelser fra oldtiden til nutid. Videnskab, teknologi og samfund</i>. Industrirådet 1990. Siderne 9-113</p> <p>Ibogen <i>Teknologihistorie</i>, Systime, Peder Meyhoff, Peter Mouritsen. 2016 udgave.</p> <p>Nielsen, Keld m.fl., <i>Skruen uden ende. Den vestlige teknologiske historie</i>. Nyt Teknisk Forlag 2005. Kapitel 1, 2, 3, 4.</p> <p>Rigsarkivet: <i>DEN LILLE GULD BOG OM KILDEKRITIK</i></p>
Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>Læreplanens faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvide kendskab til vigtige elementer af den teknologiske udvikling fra forskellige historiske epoker og forskellige kulturer <p>Almene kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Have faglig viden - Kommunikative færdigheder - Kunne formidle materiale på en relevant og forståelig måde
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, elevoplæg og klasseundervisning.

[Retur til forside](#)

Titel 2	Oldtiden og antikken (Grækenland og Romerriget)
Indhold	<p>Fra vores bog teknologihistorie https://teknologihistorie.systeme.dk/?id=586</p> <p>Crash Course Ancient Greece: https://www.youtube.com/watch?v=gFRxmi4uCGo</p> <p>Teknologifilosofi https://teknologiogfilosofi.systeme.dk/?id=135</p> <p>Platon og Aristoteles</p> <p>Teknologi i det antikke Grækenland: https://teknologiogfilosofi.systeme.dk/?id=135#c259</p> <p>Romerriget: What Made The Ancient Roman Empire So Successful?</p>

	<p>https://www.youtube.com/watch?v=XUXxMgtFz7E</p> <p>Om kilder https://www.youtube.com/watch?v=XUXxMgtFz7E</p> <p>Kernestof: Nielsen, Keld m.fl., <i>Skruen uden ende. Den vestlige teknologiske historie</i>. Nyt Teknisk Forlag 2005. Kapitel 1 Oldtidens teknologi. Bender, Johan Andreas, <i>Opfindelser fra oldtiden til nutid. Videnskab, teknologi og samfund</i>. Industrirådet 1990. Film. Illustreret videnskab. De største imperier. Grækenland og Rom</p>
Omfang	19 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Læreplanens faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvide kendskab til vigtige elementer af den teknologiske udvikling fra forskellige historiske og forskellige kulturer - Redegøre for afgørende forskelle på teknologi og teknologiopfattelser i forskellige perioder og kulturer - Analysere og forstå væsentlige årsager til udviklingen af nogle konkrete teknologier - Foretage sammenligninger af forskellige kulturers og landes udformninger af og anvendelse af teknologi <p>Almene kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Have faglig viden - Kommunikative færdigheder - At kunne formidle materiale på en relevant og forståelig måde
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, elevoplæg og klasseundervisning.

[Retur til forside](#)

Titel 3	Middelalder, renaissance og den naturvidenskabelige gennembrudsperiode
Indhold	<p>Kernestof: Nielsen, Keld m.fl., <i>Skruen uden ende. Den vestlige teknologiske historie</i>. Kapitel 2. Europas første teknologiske opsving. Kapitel 3. Europa breder sig. Bender, Johan Andreas, <i>Opfindelser fra oldtiden til nutid. Videnskab, teknologi og samfund</i>. Industrirådet 1990.</p> <p>History of Ideas 1300 c til 1600 c.: https://www.youtube.com/watch?v=fl1OeMmwYjU</p>

Omfang	6 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Læreplanens faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvide kendskab til vigtige elementer af den teknologiske udvikling fra forskellige historiske perioder og kulturer - Redegøre for afgørende forskelle på teknologi og teknologiopfattelser i forskellige perioder og kulturer - Analysere og forstå væsentlige årsager til udviklingen af nogle konkrete teknologier - Foretage sammenligninger af forskellige kulturers og landes udformninger af og anvendelse af teknologi <p>Almene kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Have faglig viden - Kommunikative færdigheder - At kunne formidle materiale på en relevant og forståelig måde - Redegøre-, analyse-, sammenligne- og vurdere kompetence
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, elevoplæg og klasseundervisning.

[Retur til forside](#)

Titel 4	Den industrielle revolution/Den industrielle udvikling
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Nielsen, Keld m.fl., <i>Skruen uden ende. Den vestlige teknologiske historie</i>. Ny Teknisk Forlag 2005. Kapitel 4. Et nyt produktionssystem.</p> <p>Bender, Johan Andreas, <i>Opfindelser fra oldtiden til nutid. Videnskab, teknologi og samfund</i>. Industrirådet 1990.</p> <p>Danskernes egen Historie. Industriens historie. DI.</p> <p>Søren Lundsgaard: <i>Teknologiudvikling i historisk perspektiv – afklaring, modeller, begreber, teorier</i>. København Tekniske skole, 2002.</p> <p>Coal, Steam, and The Industrial Revolution: Crash Course World History #32 https://www.youtube.com/watch?v=zhL5DCizj5c</p> <p><i>Mission X: Dampmaskinens sejr</i>, DRKultur, 14.03.2011</p>

	<p>http://hval.dk/mitcfu/materialeinfo.aspx?mode=&page=1&page-Size=6&index=1&search=titel:%20Dampmaskinens%20sejr&orderby=title&SearchID=f9b17f17-ada8-4312-aa66-c0e8e2d32a43 (49 min)</p> <p>Carnot, Sadi (1824). "Om dampmaskinens betydning" oversat fra <i>Reflexions on the motive power of fire</i>. Manchester University Press, 1986</p>
Omfang	10 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Læreplanens faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvide kendskab til vigtige elementer af den teknologiske udvikling fra forskellige historiske og forskellige kulturer/lande - Redegøre for afgørende forskelle på teknologi og teknologiopfattelser i forskellige perioder og kulturer - Analysere og forstå væsentlige årsager til udviklingen af nogle konkrete teknologier - Foretage sammenligninger af forskellige kulturer og landes udformning og anvendelse af teknologi, herunder vurdere fordele og ulemper ved en given teknologi - <p>Almene kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Have faglig viden - Kommunikative færdigheder - At kunne formidle materiale på en relevant og forståelig måde - Redegøre-, analyse-, sammenligne- og vurdere kompetence
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, elevoplæg og klasseundervisning.

[Retur til forside](#)

Titel 5	Holocausten og andre folkedrab
Indhold	<p>I 2004 blev Danmark optaget i The International Taskforce for Holocaust-education, Remembrance and Research (ITF). Hermed forpligtede regeringen sig til at sikre, at også Danmark fremover vil gøre sit til, at mindet om Holocaust bliver bevaret....</p> <p>Formål er at give jer en introduktion til centrale temaer og emner om Holocaust...</p> <p>Diverse kapitler fra bogen på Systime: Holocaust https://holocaust.ibog.frydenlund.dk/?id=1</p>

	<p>Inside Hitler's Killing Machine: Episode 1 - The Nazi Camps: An Architecture of Murder: https://youtu.be/ooVZFrD5fB4</p> <p>Nationalt center for etik: https://nationaltcenterforetik.dk/undervisning</p> <p>The Minister Of Propaganda: Joesef Gobbels's Campaign Of Hate Hitler's Most Wanted Timeline https://www.youtube.com/watch?v=A4ilSEamH5o</p>
Omfang	10 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Almene kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Have faglig viden - Kommunikative færdigheder - At kunne formidle materiale på en relevant og forståelig måde - Redegøre-, analyse-, sammenligne- og vurdere kompetence
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde og klasseundervisning.

Titel 6	Det moderne samfund – Globalisering og kildekritik
Indhold	<p>Diskussionsspørgsmål til Globaliseringen (Husk sektion 10.4 fra bogen Teknologihistorie er der hvor du finde dine basisviden.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilke fordele og ulemper er der ved den nuværende globale arbejdsdeling? 2. Hvilke fordele og ulemper er der ved moderne deleøkonomi-teknologier som fx Airbnb og Uber? 3. Er der grund til at frygte, at Kina og andre asiatiske lande også vil overtage føringen inden for design, innovation og udvikling? Har vi nogle muligheder for at undgå det? 4. Hvilken betydning har globaliseringen og den moderne arbejdsdeling fået for forholdet mellem land og by i Danmark? Og hvor ser det ud til, at væksten i Danmark primært vil ske i de kommende år? 5. Hvad kan man gøre for at hindre, at landdistrikterne efterhånden bliver helt affolket? Og skal man overhovedet gøre noget? <p>For hvert spørgsmål skal der findes en kilde eller flere kilder som hjælpe dig til at besvare spørgsmålet. Du skal praktisere kildekritik. Dvs., du skal vurdere brugbarhed af kilderne med hjælp af værktøjer til historisk analyse - findes i vores bog '</p>

	<p>Historiefaglig arbejdsbog³⁹; og kap 5 Værktøjer til historisk analyse. https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=356.</p> <p>Der skal produceres en synopsis (husk en synopsis her er en disposition over hvad du har fundet ud af, og dine besvarelser til spørgsmål).</p> <p>Der skal inkluderes en redegørelse for hver kilde du har brugt til at besvare de 5 spørgsmål. Synopsisen afleveres senest den 22 januar.</p> <p>Din synopsis aflevering danner grundlag for standpunktskarakter i termin.</p> <p>https://www.yumpu.com/da/document/read/13965092/eksempel-pa-synopsis</p>
Omfang	9 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Læreplanens faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvide kendskab til vigtige elementer af den teknologiske udvikling fra forskellige lande og perioder - Redegøre for afgørende forskelle på teknologi og teknologiopfattelser i forskellige perioder og kulturer - Analysere og forstå væsentlige årsager til udviklingen af nogle konkrete teknologier - Foretage sammenligninger af forskellige kulturer og landes udformninger af og anvendelse af teknologi, herunder vurdere fordele og ulemper ved en given teknologi <p>Almene kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Have faglig viden - Kommunikative færdigheder - At kunne formidle materiale på en relevant og forståelig måde - Redegøre-, analyse-, sammenligne- og vurdere kompetence
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde og klasseundervisning.

Titel 7	Metode, teori, kildekritik og anvendelse, SO, introduktion til idéhistorie
Indhold	<p>Ibogen <i>Teknologihistorie</i>, Systime, Peder Meyhoff, Peter Mouritsen. 2016 udgave.</p> <p>1.1. Og hvad er Teknologihistorie? 287 1.2 Teknologi og samfund 596 1.3 Teknologianalyse 595 1.4 Model til teknologihistorisk analyse 615 1.5 Historisk metode 389 1.6 Teknologihistorie-opgaven 390</p> <p>Systime ibog om <i>SO HTX Studieområde</i>, Dorte Blicher Møller, Birgitte Merci Lund.</p> <p>3. Informationssøgning 120 3.1 Metoder 131 3.2 Vurderingsværktøjer 132 3.3 Anvendelse af kilder 133</p> <p>4.3 Videnskabelige metoder 136</p> <p>Idéhistorie tilgange og metoder: Alex Young Pedersen, Casper Andersen og Jakob Bek-Thomsen. Systime. 2024. https://idehistorie.systime.dk/?id=1 2.1 Metodiske tilgange: almen historie, teknologihistorie, idéhistorie.</p>
Omfang	Løbende anvendt/diskurs.
Særlige fokus-punkter	<p>Læreplanens faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvide kendskab til vigtige elementer af den teknologiske udvikling fra forskellige historiske og forskellige kulturer - Redegøre for afgørende forskelle på teknologi og teknologiopfattelser i forskellige perioder og kulturer - Analysere og forstå væsentlige årsager til udviklingen af nogle konkrete teknologier - Foretage sammenligninger af forskellige kulturers og landes udformninger af og anvendelse af teknologi, herunder vurdere fordele og ulemper ved en given teknologi - Analysere konkrete teknologihistoriske problemstillinger <p>Almene kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Have faglig viden - At kunne formidle materiale på en relevant og forståelig måde - Redegøre-, analyse-, sammenligne- og vurdere kompetence

Væsentligste arbejdsformer	Individuelt elevarbejde og gruppearbejde
-----------------------------------	--

[Retur til forside](#)

Titel 8	Afsluttende opgave (bruges til eventuel eksamen)
Indhold	Model og model 2 iht eleverne overvejelser og valg af emnet.
Omfang	7 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Læreplanens faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvide kendskab til vigtige elementer af den teknologiske udvikling fra forskellige historiske og forskellige kulturer - Redegøre for afgørende forskelle på teknologi og teknologiopfattelser i forskellige perioder og kulturer - Analysere og forstå væsentlige årsager til udviklingen af nogle konkrete teknologier - Foretage sammenligninger af forskellige kulturers og landes udformninger af og anvendelse af teknologi, herunder vurdere fordele og ulemper ved en given teknologi - Analysere konkrete teknologihistoriske problemstillinger <p>Almene kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Have faglig viden - At kunne formidle materiale på en relevant og forståelig måde - Redegøre-, analyse-, sammenligne- og vurdere kompetence
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt elevarbejde og gruppearbejde

Titel 9	Bæredygtighed og The True Cost/
Indhold	<p>1. Climate change – causes, effects and actions</p> <p>2. Climate problems due to consumption</p> <p>3. Psychological and ethical aspects of the climate crisis</p> <p>fra bogen ''Climate Action. Challenges of Change''; https://climateaction.systemtime.dk/?id=1</p> <p>The True Cost dokumentar. Andrew Morgan. 2015. France. Copyright 2015 - 2024 Untold Creative, LLC. All Rights Reserved https://truecostmovie.com/</p> <p>Hvilke metoder i faget er relevante her?</p>

Omfang	5 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Læreplanens faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvide kendskab til vigtige elementer af den teknologiske udvikling fra forskellige historiske og forskellige kulturer - Redegøre for afgørende forskelle på teknologi og teknologiopfattelser i forskellige perioder og kulturer - Analysere og forstå væsentlige årsager til udviklingen af nogle konkrete teknologier - Foretage sammenligninger af forskellige kulturers og landes udformninger af og anvendelse af teknologi, herunder vurdere fordele og ulemper ved en given teknologi - Analysere konkrete teknologihistoriske problemstillinger <p>Almene kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Have faglig viden - At kunne formidle materiale på en relevant og forståelig måde - Redegøre-, analyse-, sammenligne- og vurdere kompetence
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt elevarbejde og gruppearbejde

Forslag til opgaveformuleringer iht afsluttende eksamensprojekt.

Der ønskes en redegørelse for og analyse af en betydningsfuld udvikling inden for **våbenteknologi i en given historisk periode**. Herunder til hvilken formål, den er blevet udviklet og anvendt, og hvilke konsekvenser den har fået for mennesker og samfund. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt).

Der ønskes en redegørelse for og analyse af brugen af **vindmølleenergi i en eller flere historiske perioder**. Herunder dens betydning for miljø og samfundsudvikling. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt).

Der ønskes en redegørelse for og analyse af **kloakeringsteknologi i den industrielle periode**. Herunder baggrunden for udviklingen samt dens betydning for befolkningens hygiejne og det ydre miljø. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojektet.)

Med udgangspunkt i emnet ølfremstilling ønskes en redegørelse for og analyse af **bryggeriers udvikling fra håndværks- til industriel virksomhed**. Herunder vigtige faser i udviklingen med fokus på ændringer i produktionsmetoder og brug af maskiner. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt.)

Der ønskes en redegørelse for og analyse af en udvikling inden for **kommunikationsteknologi**. Hvordan og hvorfor den er blevet udviklet, og hvilken betydning den har fået for samfundsudviklingen og individer. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt.)

Der ønskes en redegørelse for og analyse af udviklingen inden for **computerteknologi**. Hvordan og hvorfor den er blevet udviklet, og hvilken betydning den har fået for samfundsudviklingen og individer. (Se endvidere: faglige mål for eksamensprojekt.)

Der ønskes en redegørelse for og analyse af en betydningsfuld **medicinhistorisk teknologiudvikling** i en given periode. Herunder hvordan den er blevet udviklet, og hvilken betydning den har haft/har for samfundet. Evt. etiske overvejelser. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt.)

Der ønskes en redegørelse for og analyse af **bygningsteknologi i en eller flere historiske perioder**. Herunder hvordan den er blevet udviklet, og hvilken betydning den har haft/har for samfundsudviklingen. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt.)

Der ønskes en redegørelse for og analyse af **rumforskningsteknologien**. Herunder hvordan den er blevet udviklet, og hvilken betydning den har haft for samfundsudviklingen. (Se endvidere nedenstående faglige mål for eksamensprojekt.)

Der ønskes en redegørelse for og analyse af en betydningsfuld udvikling inden for **transportteknologi i en given historisk periode**. Herunder til hvilke formål, den er blevet udviklet og anvendt, og hvilke konsekvenser den har fået for mennesker og samfund. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt.)

Der ønskes en redegørelse for og analyse af udviklingen af **beklædningsteknologi under den industrielle revolution**. Herunder baggrunden for udviklingen og hvilken betydning den har fået på samfundsudviklingen. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt.)

Der ønskes en redegørelse for og analyse af udviklingen inden for **robotteknologi i det moderne samfund**. Hvordan og hvorfor den er blevet udviklet, og hvilken betydning den har fået for samfundsudviklingen og individer. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt.)

Der ønskes en redegørelse for og analyse af udviklingen af **vedvarende teknologier med fokus på solenergi**. Hvordan og hvorfor den er blevet udviklet, og hvilken betydning den har for samfundsudviklingen. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt.)

Der ønskes en redegørelse for og analyse af udviklingen af **atomkraftteknologien** i det moderne samfund. Herunder til hvilke formål, den er blevet udviklet og anvendt, og hvilke konsekvenser den har fået for mennesker og samfund. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt.)

Der ønskes en redegørelse for og analyse af **samfundets elektrificering** i Danmark. Herunder baggrunden for denne udvikling og hvilken betydning den har fået for mennesker og samfund. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt.)

Der ønskes en redegørelse for og analyse af **en central iværksætter, iværksætterens produkt(er) samt virksomhed** i den industrielle periode. Herunder baggrunden for denne udvikling og hvilken betydning den for har fået mennesker og samfund. (Se endvidere

Der ønskes en redegørelse for og analyse af udviklingen af **laserteknologien** i det moderne samfund. Herunder til hvilken formål, den er blevet udviklet og anvendt, og hvilke konsekvenser den har fået for mennesker og samfund. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt.)

Med udgangspunkt i en virksomhed ønskes en redegørelse for og analyse af **virksomhedens udvikling fra håndværk til industriel virksomhed**. Herunder vigtige faser i udviklingen med fokus på ændringer i produktionsmetoder, produktudvikling og brug af maskiner. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt).

Der ønskes en redegørelse for og analyse af **teknologiudviklingen inden for landbruget i en given historisk periode**. Herunder til hvilket formål den er blevet udviklet og anvendt, og hvilken konsekvenser den har fået for mennesker og samfund. (Se endvidere nedenfor: Faglige mål for eksamensprojekt).